

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. birželio 4 d.*

„Apeliacinis skundas — Valstybės pagalba — Susitarimas tarp Vengrijos bei naftos ir dujų bendrovės MOL dėl gavybos mokesčio už angliavandenilių gavybą — Vėlesnis teisinės bazės dalinis pakeitimas, susijęs su mokesčio tarifo padidinimu — Mokesčio padidinimas, netaikomas MOL — Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su bendrąja rinka — Atrankinis pobūdis“

Byloje C-15/14 P

dėl 2014 m. sausio 15 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Komisija, atstovaujama L. Flynn ir K. Talabér-Ritz, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., įsteigtai Budapešte (Vengrija), atstovaujamai advokatės N. Niejahr ir baristerės F. Carlin,

ieškovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger ir F. Biltgen (pranešėjas),

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. lapkričio 13 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2015 m. sausio 22 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

- 1 Šiuo apeliaciniu skundu Europos Komisija iš esmės siekia, kad būtų panaikintas Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimas *MOL / Komisija* (T-499/10, EU:T:2013:592, toliau – skundžiamas sprendimas); juo šis teismas panaikino 2010 m. birželio 9 d. Komisijos sprendimą 2011/88/ES dėl valstybės pagalbos C 1/09 (ex NN 69/08), kurią Vengrija suteikė bendrovei *MOL Nyrt* (OL L 34, 2011, p. 55, toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

- 2 Vengrijoje visą kalnakasybos veiklą, įskaitant su angliavandenilių gavyba susijusią veiklą, reglamentavo 1993 m. Kalnakasybos įstatymas Nr. XLVIII (1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról, toliau – Kalnakasybos įstatymas). Pagal šį įstatymą veiklos reguliavimą vykdo už kalnakasybą atsakingas ministras ir kalnakasybos tarnyba, prižiūrinti kasybą (gavybą).
- 3 Kalnakasybos įstatyme numatyta, kad žvalgymas ir kasyba (gavyba) gali būti atliekami pagal du skirtingus teisinius režimus. Kalnakasybos įstatymo 8–19 straipsniuose, kalbant apie teritorijas, kurios, remiantis geologiniais duomenimis, laikomos turtingomis iškasenų ir kvalifikuojamos kaip „uždaros“, įtvirtinama koncesijų, suteikiamų pasirašant sutartį tarp už kalnakasybą atsakingo ministro ir įmonės, laimėjusios kiekvienos uždaros teritorijos atžvilgiu organizuojamą viešojo pirkimo konkursą, sistema. Kalbant apie „atviras“ teritorijas, *a priori* ne tokias turtingas iškasenų, pažymėtina, kad jos gali būti eksploatuojamos gavus kalnakasybos tarnybos leidimą, jei tokio leidimo prašantis asmuo atitinka teisės aktuose nustatytas sąlygas.
- 4 Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnyje įtvirtinamos taisyklės, kuriomis remiantis apskaičiuojamas valstybei mokėtinas gavybos mokestis. Šio įstatymo 20 straipsnio 11 dalyje numatyta, kad gavybos mokesčio dydis atskirais atvejais nustatomas įstatyme, koncesijos sutartyje arba remiantis Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalimi sudarytoje sutartyje. Šio įstatymo 20 straipsnio 2–7 dalyse nustatoma, kad gavybos mokesčio dydis įstatymu nustatomas tuo atveju, kai kasyba (gavyba) vykdoma pagal leidimą eksploatuoti.
- 5 Iki 2008 m. angliavandenilių, žalios naftos ir gamtinių dujų, išgaunamų pagal leidimą eksploatuoti, gavybos mokestis sudarė 12 % gavybos vietose, pradėtose eksploatuoti nuo 1998 m. sausio 1 d., išgauto kiekio vertės arba buvo apskaičiuojamas pagal matematinę formulę, atsižvelgiant pirmiausia į vidutinę gamtinių dujų, kurias nuperka valstybė, kainą, taikant minimalų 12 % tarifą gamtinių dujų gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d.
- 6 Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad jei įmonė, vykdanči kalnakasybos veiklą pagal leidimą eksploatuoti, t. y. atviroje teritorijoje esančiose gavybos vietose, nepradedą gavybos per penkerius metus nuo leidimo išdavimo dienos, ji gali vieną kartą prašyti Kalnakasybos tarnybos pratęsti šį terminą maksimaliam penkerių metų laikotarpiui. Šiai tarnybai pratęsus terminą, gavybos vietai, kuriai pratęstas eksploatavimo terminas, už kalnakasybą atsakingo ministro ir kalnakasybos įmonės sudarytoje sutartyje nustatomas iškasenų kiekis, kuriuo remiantis apskaičiuojamas gavybos mokestis ir jo tarifas, turintis būti didesnis už taikytąjį prašymo pratęsti terminą pateikimo metu, bet negalintis viršyti pradinio tarifo daugiau nei 1,2 karto (toliau – pratęsimo mokestis). Jei prašymas pratęsti terminą susijęs su daugiau nei dviem gavybos vietomis, pratęsimo mokestis taikomas visoms įmonės gavybos vietoms sudarius sutartį bent penkerių metų laikotarpiui (toliau – padidintas gavybos mokestis). Jei prašymas pratęsti terminą susijęs su daugiau nei penkiomis gavybos vietomis, gali būti taikomas vienkartinis papildomas mokestis, sudarantis daugiausia 20 % sumos, mokėtinos taikant padidintą gavybos mokestį.

- 7 2007 m. Kalnakasybos įstatymu Nr. CXXXIII, kuriuo iš dalies keičiamas 1993 m. Įstatymas Nr. XLVIII (2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról, toliau – iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas), įsigaliojusių 2008 m. sausio 8 d., pakeistas gavybos mokesčio tarifas.
- 8 Iš dalies pakeisto Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatomas 30 % tarifas nuo gavybos vietose, pradėtose eksploatuoti nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d., išgauto kiekio vertės, Kalnakasybos įstatyme nustatytos matematinės formulės taikymas gamtinių dujų gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d., taikant minimalų 30 % tarifą, ir diferencijuoto gavybos mokesčio tarifo taikymas gavybos vietoms, pradėtoms eksploatuoti po 2008 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į išgautos žalios naftos ar gamtinių dujų kiekį, t. y. taikant 12 % tarifą, kai išgautas kiekis neviršija 300 mln. m³ gamtinių dujų ar 50 kt žalios naftos, 20 % tarifą, kai išgaunama nuo 300 iki 500 mln. m³ gamtinių dujų ar nuo 50 iki 200 kt žalios naftos, ir 30 % tarifą, kai išgaunama daugiau nei 500 mln. m³ gamtinių dujų ar 200 kt žalios naftos. Galiausiai visoms gavybos vietoms, neatsižvelgiant į jų eksploatavimo pradžios datą, mokėtinas gavybos mokestis padidinamas 3 % arba 6 %, jei žalios naftos „Brent“ kaina viršija atitinkamai 80 ar 90 Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių (USD).
- 9 2008 m. Įstatymo Nr. LXXXI, kuriuo keičiami mokesčių tarifai (2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járuléktörvények módosításáról), 235 straipsniu iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas, nustatant 12 % gavybos mokestį už gavybos vietas, pradėtas eksploatuoti nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2007 m. gruodžio 31 d. imtinai, ir minimalų gavybos mokestį už gamtinių dujų gavybos vietas, pradėtas eksploatuoti iki 1998 m. sausio 1 d. Šis pakeitimas įsigaliojo 2009 m. sausio 23 d.

Faktinės bylos aplinkybės

- 10 MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (toliau – MOL) yra Budapešte (Vengrija) įsteigta bendrovė, kurios pagrindinė veikla – žalios naftos, gamtinių dujų ir dujų produktų paieška ir gavyba, žalios naftos produktų perdavimas, sandėliavimas ir tiekimas didmenininkams bei mažmenininkams, gamtinių dujų perdavimas, taip pat alkenų ir poliolefinų gamyba ir pardavimas.
- 11 2005 m. rugsėjo 19 d. MOL paprašė pratęsti jos gavybos teises dvylikoje angliavandenilių gavybos vietų, kurias eksploatuoti buvo suteiktas leidimas, tačiau eksploatavimas nepradėtas.
- 12 2005 m. gruodžio 22 d. už kalnakasybą atsakingas ministras ir MOL pasirašė susitarimą dėl pratęsimo pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį (toliau – 2005 m. susitarimas), juo dvylikos gavybos vietų eksploatacijos terminas pratęstas penkeriems metams ir nustatytas pratęsimo mokestis, kurį tuos penkerius metus MOL turi kasmet mokėti valstybei (pirmaisiais metais – 12 % × 1,050, t. y. 12,600 %; antraisiais metais – 12 % × 1,038, t. y. 12,456 %; trečiaisiais metais – 12 % × 1,025, t. y. 12,300 %; ketvirtaisiais ir penktaisiais metais – 12 % × 1,020, t. y. 12,240 %).
- 13 Pagal 2005 m. susitarimo 4 punktą padidintas mokestis penkiolika metų nuo susitarimo įsigaliojimo taikomas visoms MOL jau eksploatuojamoms gavybos vietoms, t. y. 44 angliavandenilių gavybos vietoms, kurios pradėtos eksploatuoti po 1998 m. sausio 1 d., ir 93 gamtinių dujų gavybos vietoms, kurios pradėtos eksploatuoti iki minėtos datos. Penktųjų pratęsimo metų padidinto gavybos mokesčio tarifas taikomas iki penkioliktųjų metų. Dėl gamtinių dujų gavybos vietų pažymėtina, kad visų penkerių pratęsimo metų dauginimo koeficientas taikomas Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytai matematinei formulei, o penktųjų metų koeficientas taikomas iki penkioliktųjų metų.
- 14 2005 m. susitarimo 6 punkte numatytas 20 mlrd. Vengrijos forintų (HUF) vienkartinis papildomas mokestis.

- 15 Susitarimo 9 punkte nurodyta, kad pratęsimo mokesčio tarifas, padidinto gavybos mokesčio tarifas, apskaičiavimo pagrindas, procentinė dalis ir visi veiksniai, kuriais remiantis šie mokesčiai apskaičiuojami, visą 2005 m. susitarimo galiojimo laikotarpį nustatomi laikantis tik šio susitarimo sąlygų ir kad jame nustatyti dydžiai visą šį laikotarpį nesikeičia.
- 16 Pagal 2005 m. susitarimo 11 punktą draudžiama šalims vienašališkai nutraukti 2005 m. susitarimą, nebent trečiasis asmuo įgytų daugiau nei 25 % MOL kapitalo. Jame taip pat numatyta, kad šis susitarimas įsigalioja Kalnakasybos tarnybos sprendimo įsigaliojimo dieną. Toks sprendimas buvo priimtas 2005 m. gruodžio 23 d., todėl buvo pratęstas dvylikos angliavandenilių gavybos vietų eksploatavimo pradžios terminas ir MOL tenkantys 2005 m. susitarime nustatyti mokėjimai.
- 17 2007 m. lapkričio 14 d. gavusi skundą Komisija 2009 m. sausio 13 d. raštu pranešė Vengrijos valdžios institucijoms apie savo sprendimą pradėti EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl 2005 m. susitarimo, kuriuo remiantis, MOL nebuvo taikomas iš dalies pakeistame Kalnakasybos įstatyme įtvirtintas gavybos mokesčio padidinimas. Komisija laikėsi nuomonės, kad 2005 m. susitarimas ir iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas yra tos pačios priemonės (toliau – ginčijama priemonė), kuri suteikė MOL nepagrįstą pranašumą ir todėl yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal EB 87 straipsnio 1 dalį, dalys. 2009 m. balandžio 9 d. raštu Vengrija pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti formalią tyrimo procedūrą, kuriose nesutiko, kad minėta priemonė yra valstybės pagalba.
- 18 Gavusi MOL ir *Magyar Bányászati Szövetség* (Vengrijos kalnakasybos asociacija) pastabas ir dokumentus, kuriuos jos prašoma Vengrija atsiuntė 2009 m. rugsėjo 21 d. ir 2010 m. sausio 12 d., Komisija 2010 m. birželio 9 d. priėmė ginčijamą sprendimą; pagal jį ginčijama priemonė yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, kurią Vengrija turi susigrąžinti iš MOL.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 19 2010 m. spalio 8 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai MOL pateikė šį ieškinį, pirmiausia siekdama, kad būtų panaikintas ginčijamas sprendimas, arba, nepatenkinus šio reikalavimo, – kad šis sprendimas būtų panaikintas tiek, kiek jame nurodyta susigrąžinti atitinkamas sumas.
- 20 MOL nurodė tris ieškinio pagrindus, susijusius atitinkamai su SESV 107 straipsnio 1 dalies, SESV 108 straipsnio 1 dalies ir 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 1 straipsnio b punkto v papunkčio ir 14 straipsnio 1 dalies pažeidimu.
- 21 Nurodydama pirmąjį pagrindą MOL ginčijo ginčijamos priemonės pripažinimą valstybės pagalba.
- 22 Bendrasis Teismas pirmiausia išnagrinėjo nurodant šį pagrindą pateiktą antrąjį argumentą, kad ginčijama priemonė nėra atrankinio pobūdžio. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 54 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo reikia nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą valstybės priemone gali būti suteiktas pranašumas „tam tikr[oms] įmon[ėms] ar tam tikrų prekių gamyb[ai]“, palyginti su kitomis, kurių faktinė ir teisinė padėtis atsižvelgiant į minėtą teisinę sistemą siekiamą tikslą yra panaši.
- 23 Paskui skundžiamo sprendimo 62 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad nagrinėjamu atveju ginčijamą priemonę sudaro du elementai: 2005 m. susitarimas, kuriuo nustatomi gavybos mokesčio tarifai visiems 15 šio susitarimo galiojimo metų, taikomi visoms MOL gavybos vietoms, kurios jau pradėtos eksploatuoti arba kurių eksploatacijos terminas pratęstas, ir iš dalies pakeistas Kalnakasybos

įstatymas, kuriuo padidintas gavybos mokestis, taikomas visoms angliavandenilių gavybos vietoms, eksploatuojamoms pagal leidimą, bet kuriame nėra nuostatų, susijusių su gavybos vietomis, dėl kurių jau sudarytas susitarimas dėl pratęsimo.

- 24 Galiausiai skundžiamo sprendimo 63 punkte Bendrasis Teismas nurodė: kadangi 2005 m. susitarime nustatyti mokesčiai, taikomi tiek jau pradėtoms eksploatuoti vietoms, tiek toms, kurių leidimas eksploatuoti pratęstas, buvo didesni nei sudarant 2005 m. susitarimą galioję įstatyme nustatyti mokesčiai, šis susitarimas neturi valstybės pagalbos požymių pagal SESV 107 straipsnį.
- 25 Skundžiamo sprendimo 64 ir 65 punktuose Bendrasis Teismas, be kita ko, nusprendė, kad kai valstybė su ūkio subjektu sudaro susitarimą, kuris neturi valstybės pagalbos požymių pagal SESV 107 straipsnį, to, kad vėliau su tokiu susitarimu nesusijusios sąlygos pasikeičia taip, jog aptariamas ūkio subjektas įgyja pranašumą kitų panašaus susitarimo nesudariusių ūkio subjektų atžvilgiu, nepakanka, kad susitarimas ir vėlesni su juo nesusijusių sąlygų pakeitimai kartu būtų vertinami kaip valstybės pagalba.
- 26 Skundžiamo sprendimo 66 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad būtų kitaip, jei sudaryto susitarimo sąlygas valstybė būtų pasiūlusi tik vienam ar keliems konkrečioms ūkio subjektams, nesiremama visiems ūkio subjektams taikytiniais objektyviais kriterijais, išplaukiančiais iš visuotinai taikomo teisės akto. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pažymėjo, jog aplinkybės, kad tik vienas ūkio subjektas sudarė tokį susitarimą, nepakanka pripažinti susitarimo atrankinio pobūdžio, be to, ši aplinkybė gali išplaukti iš kitų ūkio subjektų suinteresuotumo nebuvimo.
- 27 Užbaigdamas skundžiamo sprendimo 67 punkte Bendrasis Teismas priminė, kad taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį vieną valstybės pagalbos priemonę gali sudaryti keli elementai, jei, atsižvelgiant į jų laiką, tikslą ir įmonės padėtį šių elementų intervencijos metu, ryšys tarp jų yra toks glaudus, kad jų neįmanoma atskirti (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*, C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 103 ir 104 punktus).
- 28 Todėl Bendrasis Teismas nusprendė, kad toks elementų derinys, kaip nurodytasis Komisijos ginčijamame sprendime, gali būti laikomas valstybės pagalba, kai valstybė tokiu elgesiu siekia apsaugoti vieną ar kelis rinkoje veikiančius ūkio subjektus, sudarydama su jais susitarimą, užtikrinantį nekintantį mokesčio dydį per visą susitarimo galiojimo laikotarpį, tuo pačiu metu ketindama vėliau padidinti mokestį, kai įgyvendina savo teisę priimti teisės aktus, kad kiti sudarant susitarimą rinkoje jau veikę ar naujai į rinką atėję ūkio subjektai atsidurtų mažiau palankioje padėtyje.
- 29 Atsižvelgdamas į šiuos vertinimus Bendrasis Teismas išnagrinėjo, ar šioje byloje Komisija pagrįstai nusprendė, kad ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio.
- 30 Pirmiausia skundžiamo sprendimo 70–73 punktuose Bendrasis Teismas nagrinėjo 2005 m. susitarimo sudarymo teisinį pagrindą. Šiuo klausimu jis nustatė, kad Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalis, pagal kurią galima prašyti pratęsti gavybos teises, nėra atrankinio pobūdžio nuostata ir kad iš šios nuostatos negalima daryti išvados, jog gavusios prašymą Vengrijos valdžios institucijos gali atsisakyti pradėti derybas dėl tokio susitarimo. Bendrasis Teismas taip pat konstatavo, kad nors pagal minėtą nuostatą bet kuri įmonė gali prašyti pratęsti jos gavybos teises, vis dėlto tokia įmonė taip pat gali nuspręsti neprašyti pratęsimo arba nesutikti su Vengrijos valdžios institucijų pasiūlytais tarifais – tokiu atveju nebūtų sudarytas joks susitarimas.
- 31 Dėl pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį Vengrijos valdžios institucijoms suteiktos diskrecijos nustatyti mokesčio tarifą po pratęsimo, kuris tam tikrais atvejais lemia padidintą gavybos mokestį, skundžiamo sprendimo 72 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad tokia diskrecija nebūtinai turi būti vertinama kaip palaikanti tam tikras įmones ar tam tikrus produktus kitų atžvilgiu

ir taip suteikianti atrankinį pobūdį sudarytiems susitarimams, nes ją galima būtų pagrįsti įvairiais veiksniais, kaip antai gavybos vietų, į kurias teisės buvo pratęstos, skaičiumi ir jų numanomu dydžiu, palyginti su jau pradėtomis eksploatuoti gavybos vietomis.

- 32 Dėl nagrinėjamo atvejo Bendrasis Teismas nusprendė, kad pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį suteikta diskrecija skirta tam, kad administracinės valdžios institucijos galėtų užtikrinti vienodą požiūrį į ūkio subjektus, atsižvelgdamos į tai, ar jų padėtis yra panaši, ar skirtinga, suderindamos savo pasiūlymus dėl mokesčio su kiekvieno prašymo pratęsti gavybos teises ypatybėmis, todėl tokia diskrecija pagrįsta objektyviais kriterijais, susijusiais su nagrinėjamuose teisės aktuose įtvirtinta apmokestinimo sistema. Bendrasis Teismas mano, kad nagrinėjama diskrecija savo pobūdžiu išsiskiria iš atvejų, kai diskrecija susijusi su pranašumu vienam ūkio subjektui suteikimu, nes šiuo atveju ji skirta papildomoms išlaidoms ūkio subjektams subalansuoti, kad būtų laikomasi iš vienodo požiūrio principo kylančių reikalavimų.
- 33 Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 73 punkte nurodė, kad iš Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalies matyti, jog mokestis po pratęsimo ir padidintas gavybos mokestis nustatomi tik susitarime dėl pratęsimo, kaip tai nurodyta Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalyje.
- 34 Skundžiamo sprendimo 74 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, jog aplinkybės, kad kiekvieniems susitarimo galiojimo metams nustatyti tarifai yra derybų rezultatas, nepakanka norint pripažinti 2005 m. susitarimo atrankinį pobūdį ir kad kitaip būtų tik tada, jei Vengrijos valdžios institucijos derybose, pasibaigusiose šiuo susitarimu, būtų įgyvendinusios savo diskreciją taip, kad MOL būtų suteiktas pranašumas – be jokios objektyvios priežasties, turint mintyje mokesčių padidinimo pratęsiant eksploatavimo teises tikslą, nustatytas mažas mokestis, taip pakenkiant bet kuriam kitam ūkio subjektui, kuris siekė, kad jam būtų pratęstos gavybos teisės, arba, jei tokio ūkio subjekto nėra, jei būtų konkrečių įrodymų, kad MOL buvo taikomas nepagrįstai palankus vertinimas.
- 35 Antra, Bendrasis Teismas išnagrinėjo, ar Komisija įrodė 2005 m. susitarimo atrankinį pobūdį, atsižvelgdama konkrečiai į sąlygą, nustatančią tikslus padidinto gavybos mokesčio tarifus visiems 15 susitarimo galiojimo metų, ir į sąlygą, numatančią, kad šie tarifai nekis.
- 36 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 76 punkte priminė, kad Kalnakasybos įstatymas suformuluotas abstrakčiai, kalbant apie įmones, galinčias pasinaudoti jo 26/A straipsnio 5 dalies nuostatomis. Skundžiamo sprendimo 77 punkte Bendrasis Teismas taip pat konstatavo, kad ginčijamame sprendime Komisija tik pripažino, jog MOL buvo vienintelė angliavandenilių sektoriuje veikianti įmonė, esant tokiai situacijai sudariusi susitarimą dėl teisių pratęsimo. Tačiau, Bendrojo Teismo nuomone, šią aplinkybę galima paaiškinti kitų ūkio subjektų suinteresuotumo nebuvimu, dėl kurio nebuvo pateikti prašymai pratęsti gavybos teises arba nebuvo sudaryti šalių susitarimai dėl mokesčio po pratęsimo. Tad dėl šių dviejų pastarųjų galimybių Bendrasis Teismas padarė tokią išvadą: kadangi Kalnakasybos įstatyme įtvirtinti reikalavimai norint sudaryti susitarimą dėl pratęsimo yra objektyvūs ir taikomi visiems potencialiai suinteresuotiems asmenims, kurie juos atitinka, negalima pritarti išvadai, kad 2005 m. susitarimas yra atrankinio pobūdžio.
- 37 Be to, skundžiamo sprendimo 78 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad nustačiusios padidinto gavybos mokesčio tarifus visiems 15 2005 m. susitarimo galiojimo metų ir numačiusios, kad šie tarifai nekis, Vengrija ir MOL tik pritaikė Kalnakasybos įstatymo 20 straipsnio 11 dalies ir 26/A straipsnio 5 dalies nuostatas.
- 38 Skundžiamo sprendimo 79 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad 2005 m. susitarime nurodyti tarifai taikomi visoms MOL pagal leidimų sistemą jau pradėtoms eksploatuoti gavybos vietoms, t. y. 44 angliavandenilių gavybos vietoms ir 93 gamtinių dujų gavybos vietoms, o pratęsimas buvo susijęs tik su 12 sudarant susitarimą dar nepradėtų eksploatuoti gavybos vietų. Tokiomis aplinkybėmis tai, kad dauginimo koeficientas (nuo 1,02 iki 1,05) yra mažesnis už ribinį 1,2 koeficientą, objektyviai galima paaiškinti nedidele su pratęsimu susijusių 11 gavybos vietų apimtimi, palyginti su 2005 m. jau

eksploatuotomis gavybos vietomis. Kadangi Komisija nenagrinėjo šios 2005 m. susitarimui reikšmingos aplinkybės, Bendrasis Teismas nusprendė, kad ginčijamame sprendime nepateikta nieko, iš ko būtų matyti, kad MOL buvo nepagrįstai palankiai vertinama, ir negalima preziumuoti, kad MOL turėjo teisę į palankesnę vertinimą, palyginti su kitomis galimai panašioje situacijoje esančiomis įmonėmis.

- 39 Galiausiai skundžiamo sprendimo 80 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad nors Komisija nurodė, jog buvo kitų gavybos įmonių susitarimų dėl pratęsimo kietųjų mineralų sektoriuje, ji nusprendė neprašyti iš Vengrijos valdžios institucijų daugiau informacijos šiuo klausimu ir į juos neatsižvelgė ginčijamame sprendime, iš kurio matyti, kad ginčijamos priemonės atrankinis pobūdis išplaukia iš 2005 m. sprendimo atrankinio pobūdžio, o ne iš mineralinių iškasenų rūšies, šioms iškasenų rūšims taikomų mokesčių ar aplinkybės, kad šie mokesčiai vėliau nebuvo pakeisti. Todėl Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Komisija neatsižvelgė į visus veiksnius, kuriais remdamasi būtų galėjusi įvertinti, ar 2005 m. susitarimas buvo atrankinio pobūdžio MOL atžvilgiu, palyginti su situacija, susidariusia dėl kitų susitarimų dėl pratęsimo, taip pat sudarytų pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį.
- 40 Atsižvelgdamas į tai, kas buvo išdėstyta, skundžiamo sprendimo 81 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad negalima teigti, jog buvo įrodytas 2005 m. susitarimo atrankinis pobūdis.
- 41 Be to, skundžiamo sprendimo 82 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad mokesčiai iš dalies pakeistu Kalnakasybos įstatymu, įsigaliojusiu 2008 m., buvo padidinti atsižvelgus į išaugusias žalios naftos kainas pasaulinėje rinkoje. Remdamasis tuo Bendrasis Teismas padarė tokią išvadą: kadangi Komisija nenurodė, kad 2005 m. susitarimas buvo sudarytas numatant, kad gavybos mokesčiai padidės, šio susitarimo ir iš dalies pakeisto Kalnakasybos įstatymo derinys negali būti pagrįstai laikomas valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį.
- 42 Todėl Bendrasis Teismas patenkino MOL ieškinį ir panaikino ginčijamą sprendimą.

Dėl apeliacinio skundo

- 43 Grįsdama apeliacinį skundą Komisija nurodo vienintelį pagrindą, susijusį su teisės klaida, kurią padarė Bendrasis Teismas klaidingai aiškindamas ir taikydamas atrankinio pobūdžio sąlygą, numatytą SESV 107 straipsnyje.
- 44 Šį pagrindą sudaro keturios dalys.

Pirminės pastabos

- 45 Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka.
- 46 Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, priemonė pripažįstama pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, tik jei tenkinamos visos šioje nuostatoje numatytos sąlygos (žr. Sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, 38 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 47 Taigi, kad nacionalinė priemonė galėtų būti kvalifikuojama kaip pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, reikia: pirma, valstybės priemonės arba priemonės panaudojant valstybinius išteklius, antra, ši priemonė turi galėti daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, trečia, ja turi būti suteikta

atrankinės naudos jos gavėjui ir, ketvirta, ji turi iškraipyti ar galėti iškraipyti konkurenciją (žr. Sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, 39 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

- 48 Šioje byloje ginčijamas tik trečiosios sąlygos, kad aptariama priemonė turi suteikti atrankinės naudos jos gavėjui, aiškinimas ir taikymas.

Dėl apeliacinio skundo vienintelio pagrindo pirmos dalies

Šalių argumentai

- 49 Komisija kritikuoja tai, kaip Bendrasis Teismas įvertino 2005 m. susitarimo sudarymo teisinį pagrindą, būtent Vengrijos valdžios institucijoms paliktą diskreciją, kuria naudodamosi jos gali pasirinkti, ar sudaryti susitarimą dėl pratęsimo, ir nuspręsti, kokio dydžio mokesčių tokia susitarime nustatyti.
- 50 Pirmiausia Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 70–74 ir 79–81 punktuose Bendrojo Teismo atliktas Vengrijos valdžios institucijoms paliktos diskrecijos, susijusios su susitarimo dėl pratęsimo sudarymu, vertinimas yra teisiniu požiūriu klaidingas.
- 51 Iš tikrųjų Bendrasis Teismas nekonstatavo, kad Vengrijos valdžios institucijos turi sudaryti susitarimą dėl pratęsimo po derybų, o tik nurodė skundžiamo sprendimo 57 punkte, kad, kaip tvirtina Vengrija, „tokio susitarimo sudarymas nebuvo privalomas“; paskui to paties sprendimo 77 punkte konstatavo, jog aplinkybė, kad MOL buvo vienintelė angliavandenilių sektoriuje veikianti įmonė, sudariusi susitarimą dėl teisių pratęsimo, gali būti paaiškinama tuo, kad nebuvo sudaryti šalių susitarimai dėl mokesčio tarifo po pratęsimo.
- 52 Taigi iš skundžiamo sprendimo matyti, kad Kalnakasybos įstatymas suteikia Vengrijos valdžios institucijoms diskreciją, leidžiančią joms nuspręsti, ar sudaryti susitarimą dėl pratęsimo, kuriai netaikomi objektyvūs kriterijai, todėl ji yra atrankinio pobūdžio. Be to, Komisija mano, jog aplinkybė, kad gavybos įmonės gali pačios nuspręsti, ar prašyti pratęsti gavybos teises, kaip tai skundžiamo sprendimo 71 punkte nurodė Bendrasis Teismas, šiuo klausimu yra nereikšminga.
- 53 Todėl reikia peržiūrėti skundžiamo sprendimo 83 punkte pateiktą Bendrojo Teismo išvadą, jog negalima teigti, kad buvo įrodytas nagrinėjamos priemonės atrankinis pobūdis.
- 54 Iš tikrųjų ši išvada neatitinka Teisingumo Teismo praktikos, konkrečiai – Sprendimo *Prancūzija / Komisija* (C-241/94, EU:C:1996:353, 23 ir 24 punktai), kuriame Teisingumo Teismas konstatavo, kad dėl savo tikslo ir bendros struktūros nagrinėjama sistema galėjo lemti vienu įmonių palankesnę padėtį nei kitų, nes kompetentinga valdžios institucija turėjo diskreciją, leidžiančią modeliuoti savo finansinę pagalbą atsižvelgiant į tam tikrus vertinimus, pavyzdžiui, naudos gavėjų pasirinkimą, finansinės pagalbos dydį ir jos suteikimo sąlygas. Minėta išvada taip pat neatitinka Sprendimo *P* (C-6/12, EU:C:2013:525, 27 punktas), kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad kai nacionalinės teisės aktai suteikia nacionalinėms valdžios institucijoms diskreciją dėl nagrinėjamos priemonės taikymo būdų, minėtų valdžios institucijų sprendimai nėra atrankinio pobūdžio tik jei minėta diskrecija yra ribojama objektyvių kriterijų, kurie nesusiję su aptariamais teisės aktais nustatyta sistema.
- 55 Antra, Komisija tvirtina, kad Bendrojo Teismo vertinimas yra taip pat klaidingas tiek, kiek jį pateikiant neatsižvelgiama į Vengrijos valdžios institucijų diskreciją, susijusią su gavybos mokesčio dydžiu, kurį pačios nustato susitarime dėl pratęsimo. Dėl to 2005 m. susitarimas turėtų būti laikomas atrankinio pobūdžio.

- 56 Komisija mano, kad skundžiamo sprendimo 72 punkte Bendrojo Teismo cituojami paaškinimai, kad minėta diskrecija leidžia administracinei valdžios institucijai užtikrinti vienodą požiūrį į ūkio subjektus, nacionalinės teisės aktuose nėra pateikiami kaip veiksniai, lemiantys gavybos mokesčio padidinimo apimtį ir yra tik paprasčiausios prielaidos. Todėl Bendrasis Teismas nepaisė Teisingumo Teismo praktikos, būtent – sprendimų *Prancūzija / Komisija* (C-241/94, EU:C:1996:353), *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579), *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313), *DM Transport* (C-256/97, EU:C:1999:332), *P* (C-6/12, EU:C:2013:525), *Ministerio de Defensa ir Navantia* (C-522/13, EU:C:2014:2262) ir *British Telecommunications / Komisija* (C-620/13 P, EU:C:2014:2309).
- 57 Be to, Komisija tvirtina, jog, priešingai nei skundžiamo sprendimo 72 punkte tvirtina Bendrasis Teismas, aplinkybė, kad 2005 m. susitarimas tuo metu, kai buvo sudarytas, lėmė MOL išlaidas, dar nereiškia, kad jis nebuvo atrankinio pobūdžio.
- 58 MOL ginčija Komisijos argumentus, nes, pirma, iš skundžiamo sprendimo negalima daryti išvados, kad Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalis suteikia Vengrijos valdžios institucijoms diskreciją, susijusią su susitarimų dėl teisių pratęsimo sudarymu, ir, antra, Komisijos nurodyta teismų praktika šioje byloje netaikytina.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 59 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip išvados 47 punkte nurodė generalinis advokatas, priemonės atrankinio pobūdžio sąlyga, išplaukianti iš SESV 107 straipsnio 1 dalies, turi būti aiškiai atskirta nuo ekonominės naudos nustatymo, nes nustačiusi, kad esama ekonominės naudos, tiesiogiai ar netiesiogiai gaunamos taikant atitinkama priemonę, Komisija dar turi įrodyti, kad šią naudą gauna išimtinai viena ar kelios įmonės. Pirmiausia Komisija privalo įrodyti, kad ši priemonė lemia skirtingą požiūrį į įmones, kurių padėtis atsižvelgiant į siekiamą tikslą yra panaši. Taigi reikia, kad pranašumas būtų atrankinio pobūdžio ir kad dėl jo kai kurios įmonės galėtų atsidurti palankesnėje padėtyje, palyginti su kitomis.
- 60 Vis dėlto reikia pažymėti, kad atrankinio pobūdžio sąlyga skiriasi, nelygu ar atitinkama priemonė yra numatyta kaip bendra pagalbos schema, ar kaip individuali pagalba. Pastaruoju atveju nustačius ekonominę naudą iš principo galima preziumuoti jos atrankinį pobūdį. Tačiau nagrinėjant bendrą pagalbos schemą būtina nustatyti, ar aptariama priemonė, neatsižvelgiant į pripažinimą, kad ja teikiama bendro pobūdžio nauda, šios naudos suteikiama tik tam tikroms įmonėms ar tam tikriems veiklos sektoriams.
- 61 Vadinasi, siekiant nustatyti, ar ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio, tinkamas palyginimo kriterijus šioje byloje – patikrinti, ar susitarimo dėl gavybos teisių galiojimo pratęsimo sudarymo ir terminų nustatymo procedūra, numatyta Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalyje, diferencijuoja ūkio subjektus, kurių padėtis, atsižvelgiant į siekiamą tikslą, yra faktiniu ir teisiniu požiūriu panaši, ir šios diferenciacijos negalima pagrįsti aptariamąsios schemos pobūdžiu ir struktūra.
- 62 Iš šių vertinimų matyti, kad nagrinėjamą bylą reikia aiškiai atskirti nuo bylų, kurias nagrinėjant suformuota šio sprendimo 54 ir 56 punktuose nurodyta teismų praktika, Komisijos nurodoma grindžiant savo argumentus, kuriais ji ginčija Bendrojo Teismo pateiktą 2005 m. susitarimo teisinio pagrindo vertinimą.
- 63 Iš tikrųjų minėtos bylos susijusios su nacionalinės teisės nuostatomis, suteikiančiomis mokesčių ar kitų mokėjimų lengvatas (sprendimai *Prancūzija / Komisija*, C-241/94, EU:C:1996:353; *Piaggio*, C-295/97, EU:C:1999:313; *DM Transport*, C-256/97, EU:C:1999:332; *P*, C-6/12, EU:C:2013:525; *Ministerio de Defensa ir Navantia*, C-522/13, EU:C:2014:2262 ir *British Telecommunications / Komisija*, C-620/13 P, EU:C:2014:2309) arba nustatančiomis išimtis bankroto atveju (Sprendimas *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:579).

- 64 Kaip išvados 86 konstatuojamojoje dalyje nurodė generalinis advokatas, yra esminis skirtumas tarp atrankinio pobūdžio, kai kalbama apie bendrąsias atleidimo nuo mokesčių ar mokesčių lengvatų sistemas, kuriomis iš esmės automatiškai suteikiama nauda, nagrinėjimo ir atrankinio pobūdžio, kai kalbama apie fakultatyvias nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis įtvirtinami papildomi mokesčiai, nagrinėjimo. Tuo atveju, kai nacionalinės valdžios institucijos nustato šiuos mokesčius, kad būtų užtikrintas vienodas požiūris į ūkio subjektus, vien aplinkybės, kad nacionalinės valdžios institucijos turi tam tikrą diskreciją, apibrėžtą įstatyme – o ne neribotą, kaip savo apeliaciniame skunde teigia Komisija, – negali pakakti atitinkamos sistemos atrankiniam pobūdžiui įrodyti.
- 65 Todėl pirmiausia reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 72 punkte pagrįstai nusprendė, kad šioje byloje nagrinėjama diskrecija skirta papildomoms išlaidoms ūkio subjektams subalansuoti, kad būtų užtikrintas vienodo požiūrio principas, todėl savo pobūdžiu išsiskiria iš atvejų, kai diskrecija yra susijusi su pranašumo konkrečiam ūkio subjektui suteikimu.
- 66 Antra, negalima pagrįstai kaltinti Bendrojo Teismo padarius teisės klaidą, kai jis skundžiamo sprendimo 74 punkte nusprendė, jog aplinkybės, kad kiekvieniems susitarimo galiojimo metams nustatyti tarifai yra derybų rezultatas, nepakanka norint pripažinti 2005 m. susitarimo atrankinį pobūdį ir kad kitaip būtų tik tada, jei Vengrijos valdžios institucijos būtų įgyvendinusios savo diskreciją taip, kad MOL būtų suteiktas pranašumas – be jokios objektyvios priežasties, turint mintyje mokesčių padidinimo pratęsiant eksploatavimo teises tikslą, nustatytas mažas mokestis, taip pakenkiant bet kuriam kitam ūkio subjektui, kuris siekė, kad jam būtų pratęstos gavybos teisės, arba, jei tokio ūkio subjekto nėra, jei būtų konkrečių įrodymų, kad MOL buvo taikomas nepagrįstai palankus vertinimas.
- 67 Norėdamas nustatyti, ar Komisija įrodė 2005 m. susitarimo atrankinį pobūdį, skundžiamo sprendimo 79 punkte Bendrasis Teismas taip pat nagrinėjo šiame susitarime nustatytus tarifus ir konstatavo, jog iš ginčijamo sprendimo negalima daryti išvados, kad MOL buvo nepagrįstai palankiai vertinama, todėl negalima preziumuoti, kad MOL turėjo teisę į palankesnę vertinimą, palyginti su kitomis galimai panašioje situacijoje esančiomis įmonėmis, kaip tai suprantama pagal skundžiamo sprendimo 54 punkte nurodytą teismų praktiką.
- 68 Skundžiamo sprendimo 80 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, jog nors Komisija nurodė, kad buvo kitų gavybos įmonių susitarimų dėl pratęsimo kietųjų mineralų sektoriuje, ji į juos neatsižvelgė, todėl nebuvo įvertinti visi įrodymai, kuriais remdamasi ji būtų galėjusi nustatyti, ar 2005 m. susitarimas, kiek jis susijęs su MOL, buvo atrankinio pobūdžio, atsižvelgiant į situaciją, susidariusią dėl kitų susitarimų dėl gavybos teisių pratęsimo, sudarytų pagal Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalį.
- 69 Skundžiamo sprendimo 70–74 ir 79–80 punktuose atlikę analizę Bendrasis Teismas to paties sprendimo 81 punkte pagrįstai galėjo konstatuoti, jog atsižvelgiant, pirma, į tai, kad susitarimus dėl pratęsimo reglamentuojantis teisinis pagrindas ir vertinimai, kuriais grindžiamas diskrecijos valdžios institucijoms suteikimas, nėra atrankinio pobūdžio, ir, antra, į tai, kad nėra jokių įrodymų, kad minėtos valdžios institucijos MOL vertino palankiau nei kitas panašioje situacijoje buvusias įmones, negalima teigti, kad buvo įrodytas 2005 m. susitarimo atrankinis pobūdis.
- 70 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos skundžiamo sprendimo 70–74 ir 79–81 punktuose nagrinėdamas 2005 m. susitarimo sudarymo teisinį pagrindą.
- 71 Todėl apeliacinio skundo vienintelio pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl apeliacinio skundo vienintelio pagrindo antros dalies

Šalių argumentai

- 72 Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 76–78 punktuose nusprendamas, kad objektyvių kriterijų taikymas neišvengiamai panaikina atrankinio pobūdžio galimybę, Bendrasis Teismas nesilaikė Teisingumo Teismo praktikos, pagal kurią tai, kad nustatant, ar įmonės patenka į racionalinės priemonės taikymo sritį, remiamasi objektyviais kriterijais, nebūtinai reiškia atrankinio pobūdžio nebuvimą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-409/00, EU:C:2003:92, 49 punktą ir Sprendimo *GEMO*, C-126/01, EU:C:2003:622, 35 ir 39 punktus).
- 73 Todėl reikia peržiūrėti skundžiamo sprendimo 76–78 punktus ir to paties sprendimo 81 ir 83 punktuose Bendrojo Teismo padarytą išvadą, kad nebuvo įrodytas 2005 m. susitarimo ir ginčijamos priemonės atrankinis pobūdis.
- 74 MOL tvirtina, kad Komisijos argumentai grindžiami klaidingu skundžiamo sprendimo supratimu, o jos nurodoma teismų praktika netaikytina šioje byloje.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 75 Reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 76–78 punktuose Bendrasis Teismas nagrinėjo susitarimų dėl gavybos teisių pratęsimo, t. y. 2005 m. susitarimo, teisinį pagrindą, išplaukiantį iš Kalnakasybos įstatymo 26/A straipsnio 5 dalies.
- 76 Tam Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar gavybos mokesčio tarifo nustatymas atitiko objektyvius ir visiems potencialiai suinteresuotiems ūkio subjektams taikomus kriterijus. Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 76 punkte visų pirma priminė, kad Kalnakasybos įstatymas suformuluotas abstrakčiai, kalbant apie įmones, galinčias pasinaudoti gavybos teisės pratęsimu. Toliau skundžiamo sprendimo 77 punkte Bendrasis Teismas nurodė, kad aplinkybė, jog MOL faktiškai buvo vienintelė angliavandenilių sektoriuje veikianti įmonė, sudariusi susitarimą dėl pratęsimo, nebūtinai yra atrankinio pobūdžio požymis, nes tokio susitarimo sudarymo kriterijai buvo objektyvūs ir taikomi visiems potencialiai suinteresuotiems ūkio subjektams, todėl tai, kad nebuvo sudaryta daugiau tokios rūšies susitarimų, gali būti nulemta pačių įmonių priimtų sprendimų neteikti prašymų pratęsti gavybos teises. Galiausiai skundžiamo sprendimo 78 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad nustačius padidinto gavybos mokesčio tarifus visam 2005 m. susitarimo galiojimo laikotarpiui buvo tiesiog pritaikytos Kalnakasybos įstatymo nuostatos.
- 77 Iš šių vertinimų matyti, kad kaltindama Bendrąjį Teismą dėl sprendimo, kad objektyvių kriterijų taikymas neišvengiamai panaikina atrankinio pobūdžio galimybę, ir dėl to, kad jis nesilaikė teismų praktikos, pagal kurią atitinkamos pagalbos sistemos atrankinis pobūdis negali būti atmestas remiantis vien tuo, kad šios pagalbos gavėjai yra paskirti vadovaujantis objektyviais kriterijais (Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-409/00, EU:C:2003:92, 49 punktą ir Sprendimo *GEMO*, C-126/01, EU:C:2003:622, 35 ir 39 punktai), Komisija neteisingai suprato skundžiamą sprendimą.
- 78 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad, kaip tvirtina MOL, byloje, kuriose buvo priimti minėti sprendimai, Teisingumo Teismas nagrinėjo klausimą, ar valstybės pagalbos gavėjai buvo atrinkti taikant objektyvius kriterijus. Konkrečiai Sprendime *GEMO* (C-126/01, EU:C:2003:622) Teisingumo Teismas nusprendė, kad, nepaisant asmenų, kuriems taikoma minėta sistema, skyrimo pagal nacionalinės teisės aktą vadovaujantis objektyviais ir iš pažiūros bendrais kriterijais, ši sistema buvo iš esmės naudinga gyvulių augintojams ir skerdykloms.
- 79 Kaip išvados 91 punkte nurodė generalinis advokatas, šis klausimas nagrinėjamoje byloje nekliamas, todėl minėtuose sprendimuose suformuota teismų praktika netaikytina šioje byloje.

80 Todėl apeliacinio skundo vienintelio pagrindo antrą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl apeliacinio skundo vienintelio pagrindo trečios ir ketvirtos dalies

81 Kadangi grindžiant apeliacinio skundo vienintelio pagrindo trečią ir ketvirtą dalis nurodyti argumentai yra susiję, jas reikia nagrinėti kartu.

Šalių argumentai

82 Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas suklydo, kai skundžiamo sprendimo 64 ir 65 punktuose nurodė, kad atrankinis pranašumas negali būti nustatytas remiantis vien aplinkybe, kad ūkio subjekto padėtis kitų ūkio subjektų atžvilgiu yra palankesnė, nes atitinkama valstybė tik pagrįstai įgyvendino savo teisę priimti teisės aktus pasikeitus situacijai rinkoje.

83 Todėl Bendrasis Teismas nukrypo nuo teismų praktikos, pagal kurią taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį nesvarbu, ar tariamo naudosis iš priemonės gavėjo padėtis per tam tikrą laiką pagerėjo, ar pablogėjo (Sprendimo *Graikija / Komisija*, 57/86, EU:C:1988:284, 10 punktas ir Sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wieterdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 41 punktas).

84 Komisijos nuomone, svarbu būtent tai, kad po 2008 m. sausio 8 d. MOL buvo vienintelė įmonė, kuriai sudarytos palankesnės sąlygos, kiek tai susiję su angliavandenilių gavybos vietoms taikomo mokesčio dydžiu.

85 Be to, Komisija pabrėžia: kadangi įvykęs pokytis, apie kurį nagrinėjama atveju kalbama, – tai dalinis teisės akto pakeitimas, dėl kurio valstybė narė galėjo nuspręsti savo nuožiūra, Bendrojo Teismo požiūriu valstybės narės gali remtis atrankinio pobūdžio nebuvimu atsižvelgdamos į taikomus metodus. Taip pat, Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 67 ir 82 punktuose nepagrįstai susiejo 2005 m. susitarimo, taigi ir ginčijamos priemonės, atrankinio pobūdžio vertinimą su atitinkamos valstybės narės ketinimu sudarant minėtą susitarimą apsaugoti vieną ar kelis ūkio subjektus nuo naujos mokesčių sistemos – nagrinėjama atveju būtent nuo sistemos, nustatytos iš dalies pakeistame Kalnakasybos įstatyme – taikymo.

86 Taip Bendrasis Teismas pažeidė nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią SESV 107 straipsnio 1 dalis apibrėžia valstybės intervenciją atsižvelgiant į jos poveikį ir nepaisant valstybės narės naudotos technikos įgyvendinat šią intervenciją (žr., be kita ko, Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-56/93, EU:C:1996:64, 79 punktą; Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-75/97, EU:1999:311, 25 punktą; Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 89 punktą ir Sprendimo *Komisija ir Ispanija / Government of Gibraltar ir Jungtinė Karlystė*, C-106/09 P ir C-107/09 P, EU:C:2011:732, 91, 92 ir 98 punktus).

87 MOL mano, kad apeliacinio skundo vienintelio pagrindo trečią ir ketvirtą dalis reikia atmesti, nes, priešingai, nei tvirtina Komisija, skundžiamo sprendimo 64, 65, 67 ir 82 punktai nesusiję su atrankiniu pobūdžiu.

Teisingumo Teismo vertinimas

88 Reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 62 ir 63 punktuose Bendrasis Teismas priminė, kad ginčijamą priemonę sudaro dvi dalys: 2005 m. susitarimas ir iš dalies pakeistas Kalnakasybos įstatymas, taip pat konstatavo, kad minėtas susitarimas neturi pagalbos, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnį, požymių.

- 89 Būtent atsižvelgdamas į šį klausimą Bendrasis Teismas pirmiausia skundžiamo sprendimo 64 punkte nusprendė, kad kai valstybė su ūkio subjektu sudaro susitarimą, kuris neturi valstybės pagalbos požymių pagal SESV 107 straipsnį, to, kad vėliau su tokiu susitarimu nesusijusios sąlygos pasikeičia taip, jog aptariamas ūkio subjektas įgyja pranašumą prieš kitus panašaus susitarimo nesudariusius ūkio subjektus, nepakanka, kad susitarimas ir vėlesni su juo nesusijusių sąlygų pakeitimai kartu būtų vertinami kaip valstybės pagalba.
- 90 Tada skundžiamo sprendimo 65 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad, jei būtų kitaip, bet kuri susitarimą, kurį ūkio subjektas sudaro su valstybe ir kuris neturi valstybės pagalbos požymių pagal SESV 107 straipsnį, būtų galima ginčyti, kai situacija rinkoje, kurioje veikia susitarimą sudaręs ūkio subjektas, pasikeičia, ir jam suteikiamas toks pranašumas, kaip nurodytasis skundžiamo sprendimo 64 punkte, ar kai valstybė objektyviai pagrįstai įgyvendina savo teisę priimti teisės aktus pasikeitus situacijai rinkoje, laikydamosi iš tokio susitarimo kylančių teisių ir pareigų.
- 91 Galiausiai skundžiamo sprendimo 66 konstatuojamojoje dalyje Bendrasis Teismas nusprendė, kad tokių elementų, kaip nustatyti Komisijos ginčijamame sprendime, visuma gali būti laikoma valstybės pagalba, kai sudaryto susitarimo sąlygos valstybės buvo pasiūlytos tik vienam ar keliems konkrečioms ūkio subjektams, nesiremiant objektyviais kriterijais, išplaukiančiais iš visuotinai taikomų nuostatų, galiojančių visiems ūkio subjektams. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pažymėjo, jog aplinkybės, kad tik vienas ūkio subjektas sudarė tokį susitarimą, nepakanka pripažinti susitarimo atrankinio pobūdžio, nes ši aplinkybė gali išplaukti iš kitų ūkio subjektų suinteresuotumo nebuvimo.
- 92 Be to, skundžiamo sprendimo 67 punkte Bendrasis Teismas priminė Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį vieną valstybės pagalbos priemonę gali sudaryti keli elementai, jei, atsižvelgiant į jų laiką, tikslą ir įmonės padėtį šių elementų intervencijos metu, ryšys tarp šių elementų yra toks glaudus, kad jų neįmanoma atskirti (Sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*, C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 103 ir 104 punktai bei juose nurodyta teismo praktika).
- 93 Esant tokiai situacijai tame pačiame skundžiamo sprendimo 67 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad toks elementų derinys, kaip ginčijamame sprendime nurodė Komisija, gali būti laikomas valstybės pagalba, kai valstybė tokiu elgesiu siekia apsaugoti vieną ar kelis rinkoje veikiančius ūkio subjektus, sudarydama su jais susitarimą, užtikrinantį nekintantį mokesčio dydį per visą susitarimo galiojimo laikotarpį, tuo pačiu metu ketindama vėliau padidinti mokestį, kai įgyvendina savo teisę priimti teisės aktus, kad kiti sudarant susitarimą rinkoje jau veikę ar naujai į rinką atėję ūkio subjektai atsidurtų mažiau palankioje padėtyje.
- 94 Atsižvelgdamas į šiuos vertinimus skundžiamo sprendimo 68 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad reikia nustatyti, ar šioje byloje Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio.
- 95 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, kaip tvirtina MOL, skundžiamo sprendimo 64–67 punktai nėra susiję su pačiu 2005 m. susitarimo atrankinio pobūdžio tyrimu; tai yra pirminiai vertinimai, kuriais siekiama apibrėžti ribas, kuriomis remdamasis Bendrasis Teismas nagrinėjo, ar Komisija pagrįstai nusprendė, kad ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio.
- 96 Iš tikrųjų, kaip išvados 107 ir 114 punktuose nurodė generalinis advokatas, savo pirminiais vertinimais Bendrasis Teismas siekė išnagrinėti ryšius tarp 2005 m. susitarimo ir iš dalies pakeisto Kalnakasybos įstatymo, dėl kurių Komisija konkrečiai nepateikė savo vertinimo ginčijamame sprendime, ir pabrėžti aplinkybę, kad, nesant chronologinio ir (arba) funkcinio ryšio tarp šių dviejų elementų, jie negalėjo būti vertinami kaip sudarantys vieną valstybės pagalbos priemonę.

- 97 Taigi minėtais pirminiais vertinimais Bendrasis Teismas tik taikė Teisingumo Teismo praktiką, įtvirtintą Sprendime *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175), kurią Bendrasis Teismas, be kita ko, aiškiai nurodė skundžiamo sprendimo 67 punkte ir pagal kurią, kadangi valstybės priemonės yra įvairių formų ir turi būti nagrinėjamos atsižvelgiant į jų pasekmes, neatmestina galimybė, jog kelios viena po kitos priimtose valstybės priemonės, taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį, laikytinos viena priemone. Taip gali būti, be kita ko, tuo atveju, kai tarp viena po kitos priimtų priemonių, atsižvelgiant į jų laiką, tikslą ir įmonės padėtį šių priemonių priėmimo metu, yra toks glaudus ryšys, kad jų neįmanoma atskirti.
- 98 Dėl tos pačios priežasties skundžiamo sprendimo 82 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, pirma, kad gavybos mokesčiai 2008 m. buvo padidinti atsižvelgus į išaugusias kainas pasaulinėje rinkoje, ir, antra, kad Komisija nenurodė, jog 2005 m. susitarimas buvo sudarytas numatant, kad gavybos mokesčiai padidės, todėl nusprendė, kad minėtas susitarimas kartu su iš dalies pakeistu Kalnakasybos įstatymu negali būti laikomi valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį.
- 99 Vadinas, Bendrojo Teismo vertinimai, pateikti skundžiamo sprendimo 64–67 ir 82 punktuose, teisiniu požiūriu nėra klaidingi.
- 100 Be to, reikia pažymėti, kad Komisijos tvirtinimą, jog svarbu būtų tai, kad po 2008 m. sausio 8 d. MOL buvo vienintelė įmonė, kuriai sudarytos palankesnės sąlygos, reikia atmesti. Iš tikrųjų neginčijama, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 46 punkto, klausimas, ar ginčijama priemonė yra atrankinio pobūdžio, tarp šalių buvo aptartas tik kalbant apie 2005 m. susitarimą, o ne apie iš dalies pakeistą Kalnakasybos įstatymą.
- 101 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti apeliacinio skundo vienintelio pagrindo trečią ir ketvirtą dalis kaip nepagrįstas.
- 102 Kadangi nė vienas iš argumentų, kuriais Komisija grindžia apeliacinio skundo vienintelį pagrindą, nepripažintas pagrįstu, reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 103 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi MOL prašė priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas ir pastaroji pralaimėjo, šioje instancijoje iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Europos Komisija padengia bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.